

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.
Vredništvo in opravišтво sta na mestnem trgu št. 10.

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši.

(Dalje.)

Ta samožrtva se začenja z umno rabo telesa in telesnih dobrot, doseže pa svoj vrhunec v čistosti duše. „Kadar se naše srce k Bogu povzdigne, postane njegov altar: njemu darujem krvave žrtve, kadar se do krvi za njegovo resnico borimo; njemu zažigamo najprijetnije kadilo, kadar pred njegovim obličjem govorimo pobožne molitve svete ljubezni, njemu donajamo svoje dari s svojo lastno osobo: njegovih dobrot spomin obhajamo ob slovesnih praznikih in gotovih dneh, da se ne vrine v teku časa nehvaležna pozabljivost: njemu pokladamo dar ponižnosti in hvale na altarji naših src v ognji žareče ljubezni.“*) V teh prelepih besedah je izrazen ves tek darilne ideje.

Ker je torej darovanje vernikov v tesni zvezi z daritvijo mašnikovo (kolikor se namreč posebno poudarja žrtvovalni duh), treba tudi, da si v današnji liturgiji verna srenja pripravi pravega žrtvovalnega duha, da ga očitno pokaže in na altar položi. To pa naj se zgodi s petjem ofertorija, katero je daritev molitve; treba toraj še pokazati, kako se v tej pevski molitvi darilna ideja razgrinja in kako se žrtvovalni duh v le-tó molitev kakor v živo tvorilo zliva. Oglejmo si n. p. ofertorije ob praznikih Gospodovih. V njih se posebno lepo kaže pomen praznika in se izraža darilna pesen, katera prešinja nebo in zemljo.

„Tvoja so nebesa, glasi se *offertorium* ene božične maše, tvoja je zemlja, zemlje krog in njega popolnost si Ti utemeljil: pravica in sodba ste priprava tvojemu sedežu“. Nebo in zemlja se vračata nazaj k prvotnemu studencu in pripoznavata pravičnost božjo. Na velikonoč gre zemlja k počitku, kajti od smrti vstali je zopet postal njen gospod; a stresla bi se, ako bi moral Gospod vstati sodit samopridne stvari. — Velikonočni ponedeljek in torek tekujeta nebo in zemlja, da bi oznanovala vstajenje Odrešenikovo. „Angel je prišel z nebes“ in: „Odpri so se potoki vodâ“. To vpliva na ljudi, ljudstva in narodi ne morejo zaostajati, temuč hvalno pesen zapoje ter dajejo Bogu čast, kakor se godi o vigiliji vnebohoda Gospodovega. Potem ko so radostni klici Izveličarja v nebesa spremili, prešine z apostoli tudi zemljo hrepenenje po zopetnem prihodu svojega kralja; tudi ona se čuti osamljeno in tako se nam razjasni *offertorium* binkoštna vigilije: „Pošlji nam svojega Duha, in z novega

*) Sv. Avguštin „De civit. Dei 10, 3.

ustvarjeno (namreč solnce, mesec, reke, gore, morje, živali, vino i. dr., kakor jih našteva 130 psalm) obnóvi obličje zemlje; čast bodi Gospodu. Alleluja⁴. S tem klicom zemlje se strinja v maši binkoštnega praznika tudi človek in obljubi z božjo pomočjo, da tudi on sam s svojimi darovi ne bode zaostal, da bode Bog Gospod vseh stvari. „Potrdi to, o Bog, kar si storil med nami, glasi se *offertorium*; sè svetišča svojega, ki je v Jeruzalemu, ti bodo kralji darove prinašali. Alleluja⁴. Tudi v praznik presv. Rešnjega Telesa ponavlja se ista obljuba, da ne bodemo jenjali darilnih kruhov v dar prinašati, ter ž njimi svoja srca Bogu darovati, da postanejo popolnem njegova lastnina in se Gospodovo imé ne bode nikdar več onečastilo.

In tako se vije darilna ideja rastoč kot živa misel skozi ofertorije vsih dôb in prav zato so te pevske molitve žive vejice na drevesu sv. maše. Ako se v *Credo* vsa maša (*missa fidelium*) izraža, potem se ozira ofertorij na njen prvi poglobitni del. Kakor je *offertorium* nekaj obhod ljudstva k darovanju spremljeval in je bil ljudstvu namenjen; tako je tudi še zdaj očitna, skupna pesen pri očitni t. j. pri slovesni maši, namenjena vernemu ljudstvu, namesto katerega jo pa prepeva pevski zbor. Ljudstvo naj ima v ofertoriji daritev molitve; uči naj se toraj z ofertorijem samo sebe darovati in na altar pokladati. To je za ljudstvo neobhodno potreben čin; tega se mora zavesti in dolžnega čutiti. Pri tej priliki naj ljudstvo svojo darežljivost proti Bogu ponavlja, naj se ohrabri in oboroži, da bode posamezni skozi ves dan in ves teden v zatajevanju samega sebe, v zaupanju na Boga in v ljubezni do bližnjega v resnici žrtvovalno živel. „Potem smem pogumno rěči, da po smrti ne bodemo več potrebovali spravne daritve, če smo bili pred smrtjo sami Bogu dar.“^{*)}

Sv. cerkev je to molitveno daritev z glasbo olepšala, da je lepše dišeča in večje vrednosti; cerkveni pevci naj ravno s svojim petjem Bogu prinašajo prijeten dar. Na tak način se bodo uresničile besede Tertulianove, ko govori o duševnih darilih: „Ta dar bodi iz vsega srca Njemu posvečen, z vero gojen, z resnico pripravljen; brezmadežnost mu bodi naša čistost, njegov venec naša bratovska ljubezen, — ta dar moramo prinesti, sè premstvom dobrih del, med prepevanjem psalmov in himnov k altarju božjemu in vse bode za nas pri Bogu zadobil.“^{**)}

(Konec prih.)

Nekaj o naših sprednikih, nekdanjih cecilijancih, in starih pesnih.

(Spisal Jan. Tavčar.)

(Dalje.)

3. Pesem k sv. Duhu je pri nas še s prvotnim napevom in tekstom znana. Nekdanja pevka, 81 let stara jo še zna.

K sv. Duhu.

Prid sve - ti Duh! iz tvoj-mi dar - mi Sr - ca tvo-jih ver-nih
Prid sve - ti Duh! de - li - vec da - rov Na - pol - ni sr - ca

*) Tertul. De oratione c. 28.

**) Sv. Gregor Vel. Dialog 4, 60.

na - pol - ni Po - slu - šat tvo - je po - ve - lje So na - še
ver - ni - kov Da nav - ke prav po - slu - ša - mo In se po
ve - li - ke že - lje Prid sve - ti Duh na - še ve - se - lje.
njih po - bolj - ša - mo Prid sve - ti Duh de - li - vec da - rov.

Popravljen napev ima M. Redeskini za pesen sv. Jeme in po njem „Rihar“ in „Cecilija“ za Binkoštno.

4. K sv. angelju varuhu.

An - gelj Bož - ji ti me vo - diš da se sam ne
Ti zve - sto pred ma - no ho - diš, Te - bi se pri -
An - gelj varh pri - ja - telj moj, ved - no mi na
D. C.

po - gu - bim. } Te - be mi je Bog od - lo - čil,
po - ro - čim. } Te - bi mo - jo du - šo zro - čil.
stra - ni stoj.

Stari napev in Bl. Botočnikov popravljen tekst.

5. Zelo priljubljen je moral biti sledeči napev o Stržinarjevem času, kajti vmerjenih mu nij nič manj ko 9 ali 10 dolgih pesni, mašnih in družih poučne vsebine. Dozdeva se mi, da sem ga še ko otrok slišal v Loki popevati pri kapucinih.

Sv. maša.

Pred Bo - gom po - klek - ni - mo Po - vzdig - ni - mo sr - ce V ne -
Pred Ta - bo na ko - le - nih O Bog mi mo - li - mo, In
be - sa zdaj poš - lji - mo Vse mi - sli in že - lje Ta dar pre - sve - te ma - še Sprej -
pol - ni želj og - nje - nih K Te - bi zdi - hu - je - mo Da - ri - tev sve - te ma - še Si
mi od nas o Bog Naj zbríše grehe na - še Naj varje nas nadlog. Kyrie e - lei - son.
daj o Bog dopast' In zdi - ho - vanje na - še Povikšaj tvojo čast, Povikšaj tvojo čast.
(Dalje prih.)

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1886. (po direktoriji ljubljanske škofije).
(Dalje.)

7. novembra. Dom. XXI. p. Pent. Sv. Prosdokim, škof in spoznov. (S. Prosdocimi
Ep. C.) dup.

Missa: Sacerdotes tui.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1886. l., str. 76.

14. novembra. *Dom. XXII. p. Pent.* Varstvo B. D. M. (*Patrocinii B. M. V.*)
dup. maj.
Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 90.
21. novembra. *Dom. XXIII. p. Pent.* Darovanje B. D. M. (*Præsentationis
B. M. V.*) dup. maj.
Missa: Salve sancta Parens.
Introitus, Graduale in Communio kakor v praznik rojstva B. D. M.
Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 73.
Offertorium: Ave Maria.
Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 62.
28. novembra. I. Adventna nedelja. (*Dom. I. Adventus. 1. cl.*) *De ea, sem.*
Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 91.

(Dalje prih.)

Občni zbor Cecilijinega društva v Ljubljani 14. okt. t. l.

Vršilo se je točno po sporedu, katerega je bil „Cerkv. Gl.“ že v 10. številki prinesel. Ob 10. uri služil je slovesno sv. mašo društveni predsednik pr. g. prošt dr. Jarc. Petje na koro bilo je vzorno, pač vredno, da so ga nekateri gospodje prišli poslušati prav od daleč in še zraven v tako slabem vremenu. Žalostno je bilo v cerkvi viditi le to, da je bilo ljubljanskih poslušalcev tako malo. Ako so koncerti, kjer je treba plačati vstopnino, tako slabo obiskovani, potem je v glasbenem obziru bela Ljubljana še za eno stoletje zadej. Pa tam je menda drugače. — Občudovali smo še posebno spretno orgljanje stolnega pevskega vodje g. Foersterja. Neki glasbar rekel je: „Pač res zasluži ta gospod pohvalo, ki jo je nek tuj glasbeni umetnik pred par leti o njem izrekel: Ta organist ima vse stare klasike v malem prstu, a igra vendar le svoje — er spielt doch sich selbst“.

Kmaloprihodno sv. maši bilo je v knezoškofjski palači zborovanje, kateremu je bil ves čas prisoten društva pokrovitelj mil. vladika.

Najprvo spregovori društveni predsednik dr. Jarc nekako tako le: Skoraj 10 let je že preteklo, kar se je Cecilijansko društvo v ljubljanski škofiji ustanovilo. Namen in njega važna naloga je pospeševati in širiti pravo cerkveno petje po pravilih, katere je cerkev sama postavila. Vsaka tri leta zberemo se k občnemu zboru. Pač je bil tudi lansko leto občni zbor, pa ta je bil izvanreden. Lepa in prijazna naloga mi je dana, Vas danes prisrčno pozdraviti. To tolikanj rajši storim, ker Vas vidim v tolikem številu zbranih. (Nad 50 društvenikov je bilo prišlo, a med temi ljubljanskih primeroma malo.) Dasiravno smo raznih stanov, iz različnih in daljnih krajev, vendar nas veže in edini le en namen pospeševati čast božjo, skrbeti za dostojno cerkveno glasbo. Znani so Vam vsi ugovori, vse zapreke, ki so se stavile našemu društvu že koj v njegovem začetku, umolknili še danes popolnoma niso, pa vidimo vse eno precej lepega in veselega vspeha. Društvo se je utrdilo in ukrepilo, je pač že moč postalo, ki se ne da prezirati, je faktor, s katerim je treba računati. Duha našega društva se vedno bolj razprostira, število naših prijateljev se pomnožuje. Kar je društvo v tem letu delalo v šoli, ali kar se je v cerkveni glasbi storilo v znanstvenem obziru, naj si že bode v liturgiji, v muzikaličnih spisih, ali v kršanskem duhu zloženih skladbah, zvedili boste bolj natanko od gg. tajnika in glasbenega vodje. Meni ostane le mil. knezoškofu iskreno zahvalo izreči za dosedajno krepko podporo in blagovoljnost, pristavljam le še prošnjo do prezvišenega vladike, naj še dalje blagovoli naklonjen biti našemu društvu.

Sedaj pride na vrsto poročilo tajnikovo. G. Gnjezda v obširnem govoru razloži društveno dušno stanje; kar se je do sedaj storilo, je sicer nekaj, vendar še vse premalo. To leto ne morem o posebnih dogodkih in napredkih govoriti. Tudi danes se nas je zbralo

še vse premalo. Poglejmo vrle Vipavce! Osem cerkvenih pevcev imamo tu iz enega samega trga, iz Vipave. Ko bi ti več posnemalcev imeli, ki imajo veliko krajšo pot do te prostorne dvorane, kako natlačeno polna bi bila danes!

Organ Cecilijinega društva „Cerkv. Glasbenik“ ima še premalo podpore. Večkrat se je že prosilo za obilno dopisovanje, pa bila je v tem obziru vdeležba le mlačna. Marsikje se prizadevajo za dobro petje, pa vmes je preveč napačne sramožljivosti da si ne upajo svoje marljivosti sadu razglasiti. Glejte tu pač velja: „Ne luči pod mernik!“ Tu gre za dober izgled! Število naročnikov za „C. Glasbenik“ se ne da natanko določiti, vendar gre prej rakovo pot, kot pa naprej. Zato je odbor v enej seji sklenil, naj se postavi za vsako dekanijo en poverjenik, ki bo vabil na naročevanje in ob enem tudi skrbel za doplačanje ter za večje število društvenikov.

Ker se je lansko leto pri enakem zboru želja izrekla, naj bi podružnica kranjskega cecilijinega društva bila bolj v ožji dotiki z materjo — z ljubljanskim društvom — se je v seji 14. julija bolj natanko razpravljalo, vendar se še ni vse dognalo; odbor jo je pustil še nerešeno, naj jo novi odbor konečno dožene. Enako se je zgodilo z osmerimi predlogi, katere je župnik Jakelj nasvetoval.

Za letošnjo darilo namenjena je Mitter-jeva knjiga: Die wichtigsten Vorschriften über Kirchenmusik. Pa ker je pisana v nemškem jeziku, se bo preložila v materinščino in bo kmalo gotova.

Moje poročilo je le bolj kratko, da Vas preveč ne zadržujem. Le še eno željo imam: „Ne toliko malosrčnosti, marveč toliko več poguma imejmo! Mnogo imamo enakih mož, ki polno zaupanja delujejo za dobro stvar. Ostanimo vedno na straži, indiferentistov je brez števila, nasprotnikov obilno, ljudstvo še premalo podučeno in vnetih Cecilijancev še vedno premalo. Tedaj orožja nikar še ne na steno obešati!“

G. mestni župnik Rozman zahvali se g. tajniku za njegov obilni brezplačni trud in voši mu trdno zdravje, da bi še za naprej svoje moči daroval društvu v prosep!

Za tem sledi poročilo blagajnikovo. Č. g. Žiga Bohinec polaga račun od 15. oktobra 1885 do oktobra 1886. Skupni dohodki znašajo 1184 gold., vsi stroški pa 839 gold., ostane tedaj v blagajnici 345 gold. Lansko leto ostalo je 327 gold., tedaj smo letos za 18 gold. na boljšem.

Na to opisuje glasbeni vodja g. Foerster orglarsko šolo. Letos je 19 učencev, pa učni red, tvarina in notranja oprava je še stara, tedaj ni potrebno ponavljati, ker je že tako navzočim znano. Ima pa še tri želje, katere kot večak priporoča cerkvenemu petju. Kakor mati želi svojemu sinu zdravje, srečo in božji blagoslov, tako tudi on voši to troje vsem društvnikom. Perva želja je tedaj naše delovanje naj bode srečno. To bode tudi ako bo organist le dobre cerkvene skladbe v cerkvi izpeljeval. Tu ne gre samo za to, kaj ljudem dopade (marši, polke, valcerji itd., bi bili nekaterim najbolj po volji; opomba dop.), ampak kaj cerkev zahteva, kaj tirja umetnost za sv. kraj.

Drugič naj bode naše delovanje srečno. To bode, ako se naše društvo bolj razširja in pride tudi v kraje, kjer ga še dosti ne poznajo. Ako vsaki ud še enega pridobi, bo prvi korak k temu že storjen. Če bodo ljudje bolj prebiralı društveni list, spoznali bodo tudi njega potrebo in ko bodo videli, koliko se v nekaterih krajih stori, bodo tudi oni bol vneti za našo stvar.

Tretja želja je: naj pri vsem delovanju vlada pravi cerkveni kršanski duh. To bo pa le takrat mogoče, če nas bo tudi duhovščina vsestransko podpirala. Ona pozna liturgijo, ona naj si prizadeva, da se tudi na koru izpelje. Če tudi novo petje ne dopade ljudem, ker ni tacega vriša kot prej, pomisliti je treba, da revne vdove dar je našemu Zveličarju bolj dopadel, kakor glasen cvenk farizejskih darov. Tako bo tudi pobleвно in k pobožnosti vnemajoče petje bolj pristojalo službi božji, kakor pa burno muziciranje. V evangeliji se bere, da je Gospod izziral hlapca iz ženitovanjske sobane, ker ni imel svatovskega oblačila, tedaj ne drugim gostom primerne obleke. Tako tudi petje cerkveno, ako ni v soglasju s presveto daritvijo, in vredno da se v cerkvi terpi, in naj bi bilo še tako lepo po meuenji nekterih še tako ginljivo. *Dixi et salvavi animam meam!*

Sedaj pride na vrsto volitev novega odbora. Že hočejo listke razdeliti, da bi vsak posamezni zapisal svoje može, kar se oglasi g. župnik Sa je z nasvetom, naj se stari odbor kar „per acclamationem“ zopet potrdi, saj s svojim dosedanjem delovanji si je pridobil splošno zaupanje. Občna zadovoljnost sledi temu predlogu; edini odbornik preč. g. Rozman hoče na vsaki način odstopiti. Opravičuje svoj izstop s tem, da ni strokovnjak v glasbi, da če je tudi v mladosti rad pel, je pa sedaj njegov instrument že star postal; tudi mlade moči več storé. Nasvetuje pa boljše moč mesto sebe, namreč mestnega kapelana g. Karlina. Ta je petje že več let vodil, je izvrsten organist in bo gotovo iz ljubezni do društva, kakor tudi iz ljubezni do svojega župnika prevzel mesto odbornikovo. Njemu g. Rozmanu pa naj slavni zbor dovoli, da z današnjim dnevom odloži častno mesto odbornika.

Preč. g. kanonik Zamejic mu ugovarja, da če tudi ni strokovnjak, on tako pri društvu ne bo učil ne petja ne godbe, zato so že drugi poklicani, bo pa on kot stari cerkveni pevec in kot predstojnik velike mestne fare s svojo mnogoletno skušnjo veliko pripomogel društvu. G. Rozman sicer ugovarja, da ne kimovceve ampak čvrstih delavcev potrebuje mlado društvo in zato on na vsaki način želi kakega namestnika; pa njegove besede ne dobe njemu povoljnega odmeva med navzočimi. G. Karlin se zahvali za skazano mu priznanje, opomni da tega ne zasluži, pač bi pa rad videl, ko bi v odbor prišel g. župnik Lavtižar. On je znan kot cerkveni komponist, ravno letos je prišel po dokončanem muzikalnem tečaju iz Regensburške šole, gotovo bo tudi pripravljen dohajati k društvenim sejam. Če je tedaj na vsaki način voliti novi odbornik, je gosp. Lavtižar gotovo naj bolj sposoben za to.

Ko pa g. Lavtižar odločno ugovarja, da mu zarad obilnega opravila in zarad daljne poti nikakor nij mogoče redno dohajati k sejam, ostane vse pri starem in prejšnji odbor bode še za naprej.

Pri točki „slučajni nasveti“ se oglasi g. Karlin, ter priporoča, naj se bolj pogosto v „Cerkv. Glasbenik“ poroča, to že dela društveni list bolj zanimivega. Saj je več slovesnosti v letu, naj bo že nova maša, petindvajsetletnica, birna, cerkveno žegnanje i. t. d. Ako tudi ni kritike, kako se je izpeljalo, bo gotovo že sam goli program skladeb drugim v spodbudo.

G. organist Hladnik omeni na to, da orglavci niso vsi tako zmožni, da bi postavili daljši dopis. Oponašalo se je tudi pri enem zboru, da se le preveč poroča, kaj vse se je pelo. Naj bi torej poročevalčevo mesto prevzel kak navzoči duhoven. Tudi organist na koru nima splošnjega vtisa pesni, ker stoji ravno v sredi pevcev, večkrat tudi sam poje, a uni ki posluša v cerkvi, bo gotovo bolje znal ceniti, kje je bila kaka napaka, ali kje se je pravo zadelo. In naj bi se tudi dobro izvršilo, organist vendar samega sebe hvaliti ne more.

G. Arko omenja, da če tudi obširnega poročila in stvarne kritike vselej ni, bo vendar se vstreglo marsikateremu orglavcu z golim sporedom. On ve iz lastne skušnje, kako ga je ta ali uni, osebno in pismeno vprašal, kaka skladba bi bila za to in to slovesnost za mali zbor na kmetih primerna, in kje bi se dobila. Če se bode tedaj večkrat bralo, da so to in uno peli o tej priložnosti, si bo vedel vsak pomagati, ali da se do dotičnega vodje obrne, ali da si naravnost naroči iz bukvarne. (Dalje prih.)

D o p i s a.

Od sv. Jakoba v Ljubljani dné 25. okt. 1886. (Slovesnost posvečevanja obnovljene farne cerkve.) — Dné 17. t. m.: in festo Dedicationis omnium ecclesiarum consecratarum, bila je na novo posvečena naša mestna farna cerkev. A prej, ko označim liturgično-glasbeno stran te slavnosti, naj podam nekaj misli o namenu dopisov te vrste. Povdarjal sem vže pri letošnjem občenem zboru, da bode „Cerkv. Gl.“ postal tem bolj zanimiv, čem več dopisov iz raznih krajev domovine naše mu se v predale uvrsti. Meni je misel, da „Glasbeniku“ ni samo dolžnost buditi čut, blažiti okus v cerkvenej

glasbi, kazati pot, po kateri naj se hodi, da se čim prej doseže reformacija glasbe cerkvene po pravih liturgije, marveč to si osobito danes usojam povdarjati, da naj nam bode „Cerkv. Gl.“ nekaka kronika, kažoč nam sukcesivni razvoj cerkvene glasbe po slovenskih škofijah. Iz priobčil posamnih krajev vedel si bo v prihodnje vsak dotičnik poiskati gradiva za zgodovino cerkvene glasbe v posamnih krajih, pa tudi po vsej škofiji. A tudi še drug dobiček imeli bi čitatelji „Glasbenika“ od pogostih poročil. „Kar so péli v tem kraju pri skromnih močeh cerkvenega zbora, poskusili bomo tudi mi“, — tako si bode mislil marsikak organist, in *exempla trahunt* — spravil bode na kor marsikaj, kar bi bilo sicer zaostalo. Skušnja me uči, da ravno pri lahkih skladbah bi se dalo na deželi marsikaj doseči; in boljše vedno kaj lahkega dobro, nego težko pa slabo izvršiti. Ne mislim pa s tem dopisom pozivati organistov naj bi poročali o vsaki novi pesni, katere so se naučili; le o velikih praznikih, o imenitih cerkvenih slovesnostih, in o splošnem stanju in razvoju petja naj bi poročali, in prepričan sem, da bode list na ta način postal zanimiv in se bode kot tak tudi ložeje in bolj razširil po domovini.

Na neko očitjanje, ki bi me vsled teh besedi utegnilo na videz zadeti, takoj odgovorim. List bode po vsem tem postal enostranski. Vedno tiste kompozicije, vedno tiste slovesnosti itd. — mi utegne kdo oporekati, to je preveč suhoparno. Če tudi je nekaj resnice v takih besedah, moram vendar povdarjati, da bi razni momenti vendar le skrbeli za mično razliko v listu. Ako se ozremo na naše slovenske časopise, v vsakem kotu vgladamo dopis kake slavnosti; če si bral pet takih dopisov, boš primeroma vže vedel kaj ti podaje šesti. Dà, v resnici, kakor krajcarji so si drug drugemu podobni. A to tudi ne more biti drugače. V bistvu so si vse javne slavnosti — vsaj one vrste — skoro enake. Tu stavijo maje, napravljajo zelena vrata, topiči pokajo, zvonovi zvoné — razni slavogovori se zažigajo — slednjič pride stereotipna belo oblečena deklica s šopkom v rōci in z običajnim pozdravom na jeziku . . . In vendar, se taki dopisi obilo prebirajo. Posnemajmo slovenske novine tudi na glasbenem polji; suhoparnosti se ne strašimo! Toda naj sledi po tako dolgem pred- in razgovoru stvarno poročilo.

Petje pri konsekraciji cerkvenejske oskrbelo je osem gg. bogoslovcev v družbi pisatelja teh vrstã. Peli smo vseskozi unisono, psalme razdeljeni v dva oddelka. Oprli smo se tesno na „*Pontificale Romanum*“.

Pri pontifikalnejsi maši je petje raz kor mogočno, srcé povzdigujoče donélo, po naslednjem sporedu: *Introitus Terribilis est*; koral sè spremljevanjem orgelj po Hanišovi harmonizaciji. *Versikelj Gloria-Patri* po čveteroglasni harmonizaciji od A. Foersterja. *Missa* v F dur, vglasbil J. B. Benz z orhestrom. Od istega skladatelja peli so tudi *Graduale: Locus iste*. Mešani ta zbor okrašen z bogato imitacijo bil je kakor pečat slovesnosti. Izvêli so ga vseskozi precizno. *Offertorium Domine Deus* od Fr. Witta, in slednjič *Communio: Domus mea*, koral sè spremljevanjem orgelj harm. F. X. Haniš. — *Regens chori* g. Leopold Belar vedel si je za slovesni dan svoj navadnji zbor pomnožiti, tako da je bilo 5 sopranov, 2 alta, 4 tenori in 5 basov. Reči moram, da so pevske točke šle vse gladko in lepó niansovane. Na orhester je bojda nekaj vplivala vročina, ki je nastala v gosto natlačenejsi cerkvi.

Naj izrekam še slednjič željo iskreno, da bi se petje v obnovljenejsi cerkvi šentjakobski tudi v bodoče gojilo v pravem cerkvenem duhu. V to pomagaj Bog in sv. Cecilija!

Andrej Karlin,
mestni kapelan.

Iz Zgornje savinske doline. — Resničen je pregovor ki pravi: „Dobra reč se sama hvali“, in ta dobra reč je Cecilija, ki jo je vredil naš vrli in marljivi g. Foerster za pevce in orglavce. Cecilija pošla je popolnoma, tako, da se še pri društvenikih sv. Mohora celo na kmetih težko dobi. Silno potrebna bila bi nova izdaja za organiste, da ne rabi potem organist vedno dveh Cecilij, iskati si v naglici na koru napeva iz edne in druge knjige. Nova „Cecilija za orglavce“ bila bi naj oba dela v enejsi knjigi brez molitvenika, blizo do 19 cm visoka 28 pa široka, tako da bi došel najdaljši napev vsaj po enejsi, odprtejsi strani, brez preobračjenja — lista. Tudi bi se naj med sekirice ali note

samo po dve vrsti teksta vpeljalo, da bi došle potem note bolj skupaj od vseh štirih glasov; tisk not pa naj bi ostal v enakej velikosti in meri, ko je sedaj, ker je jako prijeten in se lahko bere.

Ako bi n. pr. na koji strani lista dovolj prostora ostajalo, naj bi se potem na omejnjeni strani poprejšnjega bližnjega napeva tekst nadaljeval; če ostane pa za napevom tudi nekoliko prostora praznega, nič zato, knjiga ne bode zaradi tega toliko dražja; vsaj otrok in cunj se ne manjka nikjer, tedaj tudi papirja dovolj.

Na to misel naj bi „Cerk. Gl.“ naročnike v teku enega meseca nabiral pa tudi po drugih slov. listih prijavil, in gotovo oglasilo se jih bode toliko, da ne bode nova „Cecilija za orglavce“ po svojej vrednosti preveč stala. Mnogih je tudi želja, naj bi se ime skladatelja na čelu napeva vpeljalo, kar bi se pa pri novi izdaji lahko vstreglo. Upamo, ker se je slav. vredništvo „Cerk. Gl.“ v povzdigo cecilijanskega petja toliko trudilo da s ponosom reči zamore: „delo je naše!“ da se tudi za novo izdajo „Cecilije“ odreklo ne bode. Z Bogom!

Razne reči.

— Organ italijanskega „Cecilijinega društva“, „Musica sacra“, in dr. Fr. Witt-ov list istega imena sporočata v svoji zadnji številki, da se je dve nedelji po vrsti, dne 22. in 29. avg. t. l. v Padovanski cerkvi sv. Antona z velikim vspehom pela A. Foersterjeva „Missa solemnis“ op. 25. (ki so jo udje našega društva pred 3 leti dobili kot letno darilo). Dopisnik pravi, „da je bilo to za Padovo nekaj novega in neslišanega“, da se mu je sprvega dozdevalo, kakor da bi bil tam kje na Nemškem pri velikanski predstavi kakega cecilijanskega zbora. Ljudstvo in izvedenci so v cerkev kar vreli, in reči se sme, da je taka glasba pravi entuzijazem provzročila. Celo najliberalnejši listi Padovanski in Beneški pisali so o tej maši z največo pohvalo“. Prav iz srca čestitamo g. Foersterju!

— Drugo enako veselo novico imamo sporočati iz Gradca. Gosp. Fr. Goršič je ondi v frančiškanski cerkvi postavil orgle op. 47., katerih graški strokovnjaki ne morejo prehvaliti: in celo prvi nemški orglar, slavnoznan Walcker, ki je Goršič-ovo novo delo natanko pregledal in poskusil, se je o njem jako pohvalno izrazil. Orgle so bile dne 18. okt. slovesno blagoslovljene po preč. prelatu A. Karlon-u. Pred blagosloavljenjem pel se je Vittoria-ov 5glasni motét „Ecce Dominus veniet“; med blagosloavljenjem: 150 psalm, 5-glasno menjaje se s koralom; potem je g. dr. J. Zechner, izvrsten orglavec, igral: *Adagio* iz *Sonate pontificale* od Lemmersa in *Toccata v D.* (doriški način) od J. S. Bacha. Sledile so lavretanske litanije v A-dur zl. Dr. Fr. Witt sè spremljevanjem orgel; po litanijah „*Tantum ergo*“ zl. Haller. Nove frančiškanske orgle imajo prelepo dispozicijo 23 glasečih se registrov z dvema manualoma in enim pedalom; in sicer šteje I. manual (54 tast): 1.) Principal 16'; 2.) Principal 8'; 3.) Doppelflöte 8'; 4.) Gemshorn 8'; 5.) Viola di Gamba 8'; 6.) Dolce 8'; 7.) Oktav 4'; 8.) Flute harmonique 4'; 9.) Superoktav 2'; 10.) Gemshornquint 5 $\frac{2}{3}$ '; 11.) Cornet 2 $\frac{2}{3}$ ' trojnat; 12.) Mixtura 2' čvaternata. — II. manual (54 tast). 13.) Geigenprincipal 8'; 14.) Salicional 8'; 15.) Lieblich gedeckt 8'; 16.) Aeoline 8'; 17.) Praestant 4'. Pedal (27 tast): 18.) Principalbass 16'; 19.) Subbass 16' 20.) Octavbass 8'; 21.) Viloncello 8'; 22.) Oktavbass 4'; 23.) Quintbass 10 $\frac{2}{3}$ '. — Dalje priklopnica (Coppel) za 2. k I. manualu, priklopnica za 1. manual k pedalu, priklopnica za 1. manual k pedalu, 3 zbiralniki (za *Tutti*, *Forte* in *Mezzoforte*); sapnice so na stožke; mehovi na vratilo se gónijo z roko. — Čast g. Goršič-u! pa tudi čast Gračanom, kateri jo pripoznavajo tujemu mojstru. Naj bi jo pripoznavali g. Goršiču tudi njegovi rojaki z besedo in v dejanju, ter pri naročevanju novih orgelj ne gledali toliko, da prištedijo $\frac{1}{2}$ krajearja, kakor na kakovost dela!

Naše priloge.

Cecilijanci, ne zbežite pred to fugo, zloženo od najslavnejšega mojstra stroge glasbe, katero podajamo v zgled pridnim orglavcem. Pazite natanko na red prstov v obeh rokah pa tudi na zameno nog v pedalu (d = desna, s = leva noga). Težka je naloga, a trud se izplača.

Pridana je listu 11. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnzejda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.